

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 490

LABANORO REGIONINIO PARKO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Labanoro regioninis parkas (toliau vadinama – regioninis parkas) įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I-2913 “Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo” (Žin., 1992, Nr. [30-913](#)), siekiant išsaugoti vertingus gamtos ir kultūros paveldo bei rekreaciniu požiūriais Rytų Aukštaitijos kraštovaizdžio kompleksus, jų gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, jas tvarkyti ir racionaliai naudoti.

2. Regioninio parko ir jo zonų ribas tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

3. Veiklą regioniniame parke reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Lietuvos Respublikos vandens įstatymas (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. [36-1544](#)), Lietuvos Respublikos statybos įstatymas (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos turizmo įstatymas (Žin., 1998, Nr. [32-852](#); 2002, Nr. [123-5507](#)), kiti įstatymai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)), Labanoro regioninio parko apsaugos reglamentas, patvirtintas aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 419 (Žin., 2002, Nr. [86-3718](#)), nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos reglamentai, kiti teisės aktai ir šie nuostatai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

4. Regioninio parko teritorija tvarkoma pagal regioninio parko tvarkymo planą (planavimo schemą) ir patvirtintus bendruosius planus, specialiojo planavimo žemėtvarkos dokumentus, nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymo, miškotvarkos, vandentvarkos, rekreacijos, inžinerinių komunikacijų ir kitus projektus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

5. Atkuriant nuosavybės teises pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, regioninio parko žemė, vandens telkiniai ir miškai savininkams perduodami nuosavybėn ribotam tiksliniam naudojimui. Žemė regioniniame parke perduodama ar nuomojama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

II. REGIONINIO PARKO PASKIRTIS

6. Regioninio parko paskirtis yra:

6.1. išsaugoti ypač vertingą gamtiniu požiūriu Labanoro girią ir ežeryną su Aiseto, Kertojų, Lakajų, Rašios, Stirnių ir kitais ežerais, Beržaloto aukštapelkę;

6.2. išsaugoti kultūros paveldo vertybes, iš jų – urbanistinius bei etnokultūrinius kompleksus, pilkapius ir kitką;

6.3. išsaugoti gamtinės ekosistemos stabilumą, biotos komponentus, savitą augaliją ir gyvūniją, natūralius žuvų migracijos kelius bei nerštavietes;

6.4. atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtos, kultūros kompleksus bei objektus;

6.5.vykdyti tyrimus ir stebėjimus, kaupti informaciją gamtosaugos, kultūros paveldo apsaugos ir kitose srityse;

6.6.sudaryti sąlygas plėtoti pažintinį turizmą ir poilsiavimą tam skirtose zonose ir vietose, nustatytose regioninio parko tvarkymo plane (planavimo scheme);

6.7.reglamentuoti ūkinę veiklą ir urbanizacijos plėtrą pagal regioninio parko tvarkymo planą (planavimo schemą);

6.8.vykdyti švietėjišką ir kultūrinę veiklą, propaguoti gamtos ir kultūros paveldą bei jo apsaugą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, *Žin.*, 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

III. REGIONINIO PARKO APSAUGA

7.Ūkinė, rekreacinė ar kita veikla negali prieštarauti regioninio parko paskirčiai, keisti parko kraštovaizdžio, teršti aplinkos, pažeisti ekologinės pusiausvyros.

8.Regioninio parko žemė valdoma ir naudojama Lietuvos Respublikos žemės įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatyta tvarka. Regioninio parko teritorijoje galioja Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (*Žin.*, 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#), Nr. [93-2193](#)), XXXIV skyriaus “Nacionaliniai ir regioniniai parkai” nuostatos.

9.Savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrųjų, specialiųjų, detaliųjų planų sprendiniai neturi prieštarauti regioninio parko tvarkymo plano (planavimo schemas) sprendiniams, taip pat teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, *Žin.*, 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

10.Pastatai projektuojami, statomi ar rekonstruojami pagal teisės aktuose ir teritorijų planavimo dokumentuose nurodytus reikalavimus, atsižvelgiant į vietovės kraštovaizdžio pobūdį bei kultūros paveldo savitumus, o kaimo vietovėse – išlaikant etnografinės architektūros bruožus.

11.Regioninio parko teritorijos lankymas gali būti ribojamas. Statyti palapines, kurti laužus, važinėti ir statyti transporto priemones leidžiama tik nustatytose vietose, tam gali būti įvedami mokami leidimai, kurie išduodami Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

IV. REGIONINIO PARKO VALDYMAS IR VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

12.Veiklą regioniniame parke organizuoja biudžetinė įstaiga Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija (toliau vadinama – Direkcija). Direkcijos steigėjo funkcijas atlieka Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Tarnyba). Direkcija yra juridinis asmuo, turi antspaudą su Tarnybos ir savo pavadinimais ir sąskaitas banke.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, *Žin.*, 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

13.Direkcijai vadovauja Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direktorius (toliau vadinama – direktorius), kurį Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (*Žin.*, 1999, Nr. [66-2130](#); 2002, Nr. [45-1708](#)) nustatyta tvarka skiria pareigoms ir atleidžia iš jų Tarnybos direktorius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, *Žin.*, 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

14.Direkcijoje gali būti mokslo, gamtos, kultūros vertybių apsaugos, rekreacijos, informacijos ir kiti padaliniai. Direkcijos nuostatus tvirtina Tarnybos direktorius. Direkcija turi išimtinę teisę į regioninio parko simbolikos naudojimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

15. Direkcija atsako už parko kraštovaizdžio kompleksų ir objektų apsaugą, organizuoja jų priežiūrą ir tvarkymą, skatina pažintinį turizmą, racionalų gamtos išteklių naudojimą, pagal kompetenciją kontroliuoja, kad fizinių ir juridinių asmenų veikla parko teritorijoje atitiktų nustatytą parko apsaugos ir naudojimo tvarką, turi kitas direkcijos nuostatų nustatytas teises ir pareigas.

16. Tyrimus ir stebėjimus regioniniame parke pagal Tarybos tvirtinamą tyrimų programą vykdo Direkcijos valstybės tarnautojai, pagal darbo sutartis dirbantys ir gaunantys darbo užmokestį iš valstybės biudžeto darbuotojai arba kiti fiziniai ir juridiniai asmenys, suderinę su Direkcija, kuriai pateikiamos tyrimų ir stebėjimų ataskaitos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

17. Prie Direkcijos gali būti sudaroma Jungtinė taryba (toliau vadinama – Taryba). Taryba koordinuoja santykius tarp Direkcijos ir savivaldybių institucijų. Sprendimą dėl Tarybos sudarymo tikslingumo priima direktorius, suderinęs su Tarybos direktoriumi.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

18. Tarybos nariai yra direktorius ir direktoriaus pavaduotojai, Molėtų, Švenčionių ir Utenos rajonų savivaldybių merai ir (ar) merų pavaduotojai jų sutikimu arba kiti savivaldybių tarybų skiriami savivaldybių atstovai. Į Tarybos posėdžius gali būti kviečiami kitų valstybės ir savivaldybių institucijų atstovai ir kiti suinteresuoti asmenys. Tarybos sudėtį ir darbo reglamentą tvirtina Tarybos direktorius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

19. Taryba analizuoja Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko būklę ir teikia Direkcijai ir Tarybai, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms atitinkamus pasiūlymus parkų teritorijos apsaugos, naudojimo ir tvarkymo klausimais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

20. Regioninio parko teritorijoje valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo direkcija, kitos įgaliotos institucijos.

V. REGIONINIO PARKO VEIKLOS EKONOMINIAI PAGRINDAI

21. Regioninio parko funkcijoms atlikti ir programoms vykdyti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos. Taip pat gali būti naudojamos Molėtų, Švenčionių ir Utenos rajonų savivaldybių biudžetų lėšos, Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos, kitų programų ir fondų lėšos, kitos teisėtai įgytos lėšos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

22. Regioninio parko finansiniai ištekliai naudojami:

22.1. direkcijai išlaikyti;

22.2. regioniniam parkui tvarkyti, gamtos ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms išsaugoti;

22.3. pažeistiems gamtos, kultūros kompleksams bei objektams atkurti;

22.4. tyrimams ir stebėjimams vykdyti;

22.5. švietėjiškai ir kultūrinei veiklai, pažintinei rekreacijai plėtoti, regioninio parko vertybėms, jų apsaugai populiarinti, parkui reklamuoti;

22.6. kitoms su regioninio parko veikla susijusioms priemonėms vykdyti.

VI. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ PAREIGOS

23. Regioninio parko žemės savininkai, naudotojai ir valdytojai, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys privalo laikytis veiklos apribojimų, nustatytų šių nuostatų 3 ir 4 punktuose išvardytuose teisės aktuose ir teritorijų planavimo dokumentuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1786](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7172 (2009-12-31)

24. Pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą žemės naudotojai negali trukdyti pažintiniais tikslais lankyti parko kraštovaizdžio kompleksų ir objektų.

25. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka.
